

Matematiklærere: 46 år i feltet

JEANETTE MARIE AXELSEN, Midtsjællands Gymnasium

Lise Gaarde ansat på Metropolitanskolen i 1967 gik på pension efter 46 år på samme skole. ”Ikke en eneste dag har jeg været træt af mit arbejde” siger den nu 77 år gamle matematiklærer, der efter 46 år som medlem i Matematiklærerforeningen nu er blevet varigt medlem.

En dejlig varm forårsdag i slutningen af april får jeg en snak med Lise Gaarde over en kop Corona-kaffe – dvs. kaffe på terrassen med 2 meters afstand, afsprittet og klar til en snak om matematik og matematikundervisning gennem et langt liv med mange forandringer.

Et spørgsmål der naturligt rejser sig er, hvordan man kan bevare gejsten i 46 år på samme sted og med et fag, hvor man kunne fristes til at sige, at der ikke kommer meget nyt til som fx i undervisningsfaget dansk med krav om nyeste litteratur og medier i udvikling eller samfundsfag, som altid beskæftiger sig med stof fra de seneste 10 – 15 år. Til gengæld har undervisningsfaget matematik udviklet sig og ikke mindst pga. teknologien, som er gået fra regnestokken hen over lommeregneren og grafkommeregneren til computere, hvor programmerne her har udviklet sig også.

Har det været et brændende ønske om at undervise i faget matematik, der har drevet værket fra studentereksamen i 1961 til pensionen i 2013?

Studietiden

For Lise Gaarde var det tilfældigt, at hun blev matematiklærer. Det kunne lige så vel være blevet så meget andet. Men hun kunne lide faget og var dygtig til det i skolen, men hun var ligeledes dygtig til sprog. Så hvorfor det landede på matematik, blev hun mig svar skyldig. Faktisk ville hun gerne have læst fransk ved siden af, men i perioden 1961 – 1967 var det ikke muligt at læse fransk som andet end hovedfag. Derfor endte det med, at Lise Gaarde tog nogle franskkurser og den store latinprøve inden hun gik over til at læse udelukkende matematik. På matematikstudiet, hvor den overvejende del af de studerende var mænd, var de 7 unge kvinder der fandt hinanden, og hvor de 6 nulevende stadig holder kontakten.

Lise Gaarde var blandt de sidste årgange studenter der var opdraget i den klassiske Euklidiske geometri, så at komme på matematikstudiet blev for hende noget af en omvæltning, hvor mængdelære og symbolsproget og den formelle logik blev introduceret for hende. The New Math.

Arbejdslivet

Som 24 år gammel, nygift og nyudklækket kandidat gik Lise Gaarde til Frans Handest¹⁾, som hun havde fået oplyst var en af de dygtigste matematiklærere i gymnasiet, så hvis hun skulle have en god og kyndig pædagogikumsvejleder, så var han et godt bud, var beskeden hun fik fra professor Tornehave, da hun fortalte, at hun gerne ville ud og være gymnasielærer. Men Frans Handest måtte afslå, da han lige havde fået ansættelse som rektor på Metropolitanskolen (1967 – 1992) men foreslog i stedet Ole Rindung som vejleder. Rindung vil de fleste studenter fra grengymnasiet måske genkende fra makkerparret Kristensen & Rindung og deres for os i dag måske ligefrem legendariske grundige gennemgang af infinitesimalregningen med epsilon-delta-argumenter. Med 2 klasser hos Rindung på Kildegaard Gymnasium og 2 egne klasser på Metropolitanskolen, hvor Lise Gaarde havde fået ansættelse under Frans Handest, startede et 46 år langt arbejdsliv op. En anekdote fra sin første tid som lærer er, hvor Lise Gaarde husker spisepauserne med de nye unge lærere siddende med deres frokost i vindueskarmene, fordi der var faste pladser om bordene, og de nyeste måtte tage til takke med den plads, der var til overs, hvilket i de store pauser var i vindueskarmen.

Samme arbejdsplads men mange skift

Noget af det, som har gjort arbejdslivet varieret, har været skolen i forandring. I 1967 kom elever på Metropolitanskolen, fordi det var en tradition i familien. Men i starten af 70'erne kom der med HF-uddannelsen på skolen en ny gruppe elever, som Lise Gaarde også underviste. Ligeledes blev skolen på et tidspunkt stedet, hvor tosprogede søgte hen, da skolen havde gode erfaringer med at integrere tosprogede med danske elever. Men i 00'erne kom der en kraftig nedgang i søgetallene, hvilket resulterede i endnu et skift nemlig fusionen med Østre Borgerdyd til det nuværende Gefion Gymnasium i 2010 kort efter Metropolitanskolen kunne fejre sit 800 års jubilæum.

Som kvinde er der den fordel, mener Lise Gaarde, at man får nogle naturlige afbræk i sit arbejdsliv qva sine barsler. Lange afbræk kan det dog næppe siges at være, da en barselsorlov i 70'erne og 80'erne havde helt andre længder, end vi kender dem i dag nemlig bare 10 uger. Ligeledes har Lise Gaarde aldrig været fuldtidsansat, da hun med en forsker i fysik som ægtefælle og 4 børn havde en del på hjemmefronten også. At kunne komme glad på arbejde hver dag igennem hele arbejdslivet mener hun også skyldes det faktum, at hun aldrig har været hårdt belastet af arbejdet på skolen. Nogle afbræk kom der også, da hun rejste med sin mand to gange til udlandet af et års varighed ”så jeg har været privilegeret”.

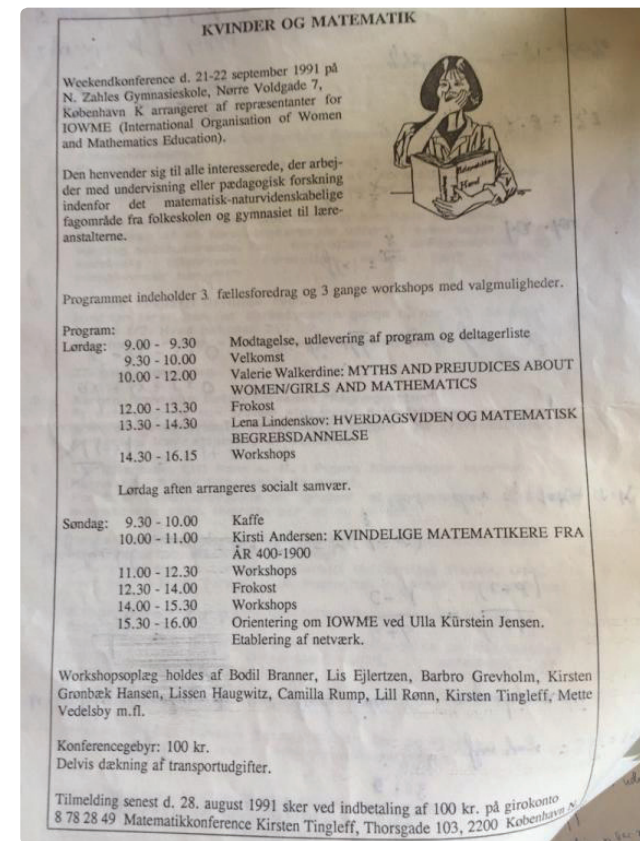
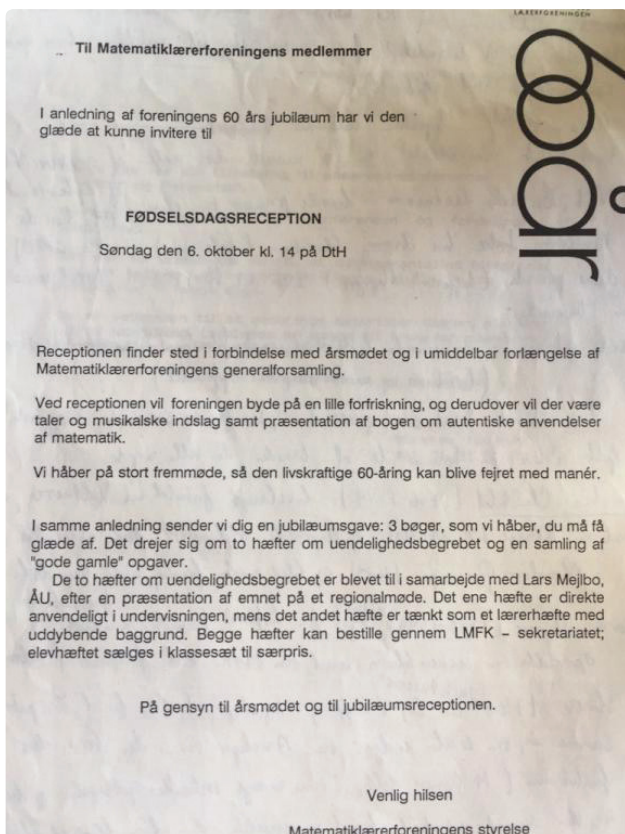
¹⁾ Frans Handest er én af fire forfattere til lærebogssystemet *Elementær matematik bd I-III*, Munksgaard, hvor Henrik Meyer er én af de andre – tidligere fagkonsulent i matematik og formand for Matematiklærerforeningen (gymnasieskolen.dk/henrik-meyer-1917-2008).

Elever og fag

Da snakken kommer ind på eleverne og deres færdigheder, så blev det sagt med jævne mellemrum gennem samtalen, at ”vores elever er ikke blevet dummere. De kan noget andet.” Men Lise Gaardes oplevelse af eleverne gennem de seneste år som lærer har været, at det ikke må gøre ondt. Udenadslære og ”røv i bænke”-undervisning har været udskældt. Men ”hvis eleverne ikke kan talbehandling, hvordan kan de så vide, at de har trykket (red. Og på computere tastet) rigtigt?” For Lise Gaarde er det ikke så vigtigt, hvilke emner, vi skal undervise eleverne i. Der har altid været diskussion om, hvilke emner der skal være inde eller ude af læreplanerne, men ”at lære matematik er at lære eleverne at tænke analytisk. Og her er emnet mindre væsentligt”. Men hvis man ikke har noget på ryggraden, bliver det et problem, for så bliver mødet med den abstrakte eller de nye emner i matematik svær – for alting bliver lige svært for eleverne uden paratviden. At forstå de nye begreber bliver lige så svært som at forstå en af udregningerne, hvori der indgår parenteser eller brøker fx.

Medlem af Matematiklærerforeningen

Hvordan Lise Gaarde fik kendskab til Matematiklærerforeningen husker hun ikke. ”Man meldte sig jo bare ind i sin faglige forening”. Men igennem sit medlemskab har hun deltaget ved årsfesterne, når de blev afholdt i København, hvilket var tilfældet i de første mange år. Ligeledes deltog hun ved regionalkur-

ser og generalforsamlinger og diverse kurser i nye tiltag som lommeregnerne og senere hen computere og med 2005-reformen også SRP og da der kom mere statistik ind i læreplanerne. Hun mindes også artiklerne i LMFK-bladet, som blev læst.

Ovenfor ses programmet for et 2-dages kursus om kvinder i matematikken, som blev afviklet hen over en weekend i 1991. Nogle af hendes kolleger tog også på kursus i sommerferien. Disse kurser var for egen regning. Dette ville nok være utænkeligt i dag.

Selvom glæden ved arbejdet var intakt til det sidste, og det at forberede sine timer og afprøve nye lærebogssystemer var spændende, så har Lise Gaarde ikke savnet jobbet siden hun stoppede i 2013. Da hun blev ringet op af daværende vicedirektør ved Gefion Gymnasium om hun ville tage et løftehold, så blev hun i første omgang tændt af en ild igen. Men efter nogle overvejelser, hvor arbejdet med CAS blev et af de udslagsgivende parametre, takkede hun alligevel nej til tjansen, og har ikke fortrudt. Med et aktivt liv som folkedanser 3 – 4 gange ugentlig gennem 20 år, 11 børnebørn, deltagelse i flere bogklubber og cykelgrupper, jævnlige besøg i det Kgl. Teater og en bestyrelsespost i Københavns Folkemusikhus, og her til føjes mange års passion for jazz og jazzkoncerter, ja så er der næppe tid til at føle dagene lange. Et liv uden deadlines, at kunne stå op når man vil, at være sammen med gode venner og træde til og passe børnebørn eller være sammen med familien giver ikke plads til at savne arbejds livet.

Men at være sammen med eleverne har helt klart været en drivkraft igennem alle årene. At lære eleverne matematik dvs. at tænke analytisk i en dialog med eleverne har holdt hjulene kørende.